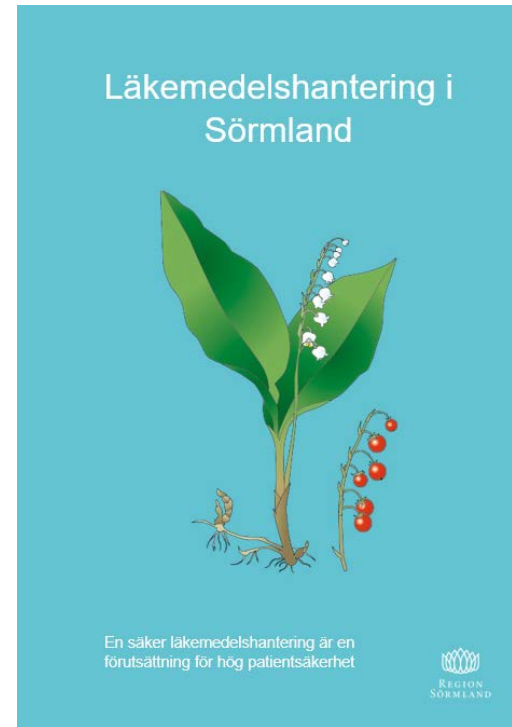

Läkemedelshantering i Sörmland

Florim Delijaj, chefsläkare
Patientsäkerhetsenheten
Agneta Schultz, apotekare
Läkemedelskommittén

Expertgrupp
Läkemedelshantering

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Länsgemensam rutin

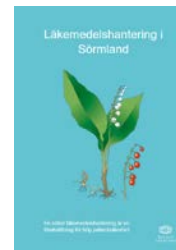

Läkemedelshantering i Sörmland

- en gemensam rutin för region och kommuner
- en lokal anvisning till Vårdhandboken

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Definitioner, HSLF-FS 2017:37

- **Ordination**

beslut av hälso- och sjukvårdspersonal som är avsett att påverka en patients hälsotillstånd genom en hälso- och sjukvårdsåtgärd

- **fördningställande av läkemedel**

färdigställande av ett ordinerat läkemedel inför administrering

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Definitioner, HSLF-FS 2017:37

- **Administrering**

tillförsel av läkemedel till kroppen

- **Överlämnande**

det att ett läkemedel som ska tillföras till en patient lämnas över till patienten själv eller till en tredje person som administrerar läkemedlet

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

”Ansvarsövertagande”

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Hälso- och sjukvårdsansvar för läkemedelshantering

Tidigare kallades detta för ”ansvarsövertagande”

Benämns numera som *Överlämnat hälso- och sjukvårdsansvar för läkemedelshantering*

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Diabetesläkemedel - Nytt

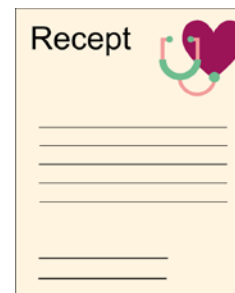
Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Ordination av diabetesläkemedel

Alla läkemedelsordinationer för diabetes ska dokumenteras i patientens läkemedelslista – inkl. insulin mm.

Alla dosjusteringar ska dokumenteras i läkemedelslistan och uppdateras vid varje dosjustering

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Vaccination

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Ordinera läkemedel för vaccination

En specialistsjuksköterska med inriktning mot distriktssköterska eller hälso- och sjukvård för barn och ungdomar får ordinera läkemedel för vaccination till barn och vuxna enligt de nationella vaccinationsprogrammen.

Sjuksköterskor som har gått en utbildning inom området får ordinera läkemedel för vaccination till vuxna enligt vissa av de nationella vaccinationsprogrammen.

Det är verksamhetschefen som ansvarar för att det görs en bedömning av utbildningarna.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

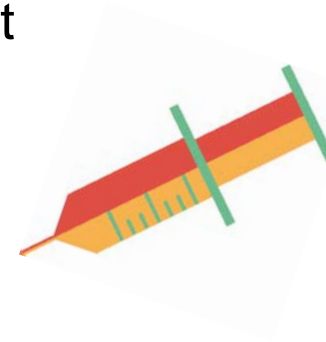
Ordinera läkemedel för vaccination

Vem får ordinera vaccin enligt nationella vaccinationsprogrammet inkl. influensavaccin?

- Läkare
- Distriktssköterska
- Sjuksköterska som har gått en utbildning inom området

Ordination av vaccin kan **aldrig** delegeras!

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Administrera läkemedel för vaccination

Administrering av läkemedel (t.ex. vaccin) kräver en ordination.

Rätt att administrera vaccin har:

- Läkare
- Distriktssköterska
- Sjuksköterska

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Dokumentation och uppföljning av ordinationer

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Dokumentation av ordination

Samtliga ordinationer ska vara skriftliga och dokumenteras i patientens läkemedelslista i journalen

- NCS Cross
- Pascal

Muntliga ordinationer ska ske i undantagsfall och ska dokumenteras skriftligt så snart som möjligt.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Uppföljning av ordination

Varje ordination ska följas av en planerad uppföljning som dokumenteras i patientens journal.

- När?
- Av vem eller var?

Om den som ordinerar inte själv ska göra uppföljningen ska ordinatören ansvara för att uppdraget utförs av någon annan.

Om uppföljning ska göras av annan enhet ska det framgå av remiss och läkemedelsberättelse av vem eller var uppföljningen ska göras.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Akut ordination

- Ska ske skriftligt om möjligt
- Kan ges muntligt i akut situation
- Dokumenteras så snart som möjligt i patientens läkemedelslista i journalen
 - NCS Cross
 - Pascal

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Utbyte av läkemedel

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

ordningställande – utbyte av läkemedel

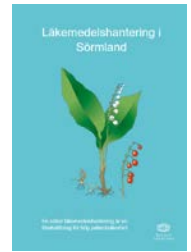
- Byte av läkemedel ska dokumenteras i patientens läkemedelslista
- Sjuksköterska får endast göra byte mot likvärdiga läkemedel enligt utbyteslista, fastställd på vårdenheten

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Olika personer kan iordningställa och överlämna/administrera läkemedel

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Iordningställa, överlämna/administrera

Huvudregeln är att den som iordningställt ett läkemedel också ansvarar för att ge det till patienten.

Någon annan behörig hälso- och sjukvårdspersonal än den som har iordningställt läkemedlet får administrera eller överlämna det om det är förenligt med en god och säker vård av patienten.

Det iordningställda läkemedlet ska då märkas.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Iordningställa, överlämna/administrera

- Olika personer kan iordningställa och överlämna/administrera ett läkemedel
- Det ska dokumenteras i patientjournalen vem som gjort vad

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Dokumentation av batchnummer

- Gäller bioteknologiskt framställda läkemedel t.ex. insulin, Fragmin och vacciner
- Den som iordningställer och administrerar ska dokumentera i patientjournalen
- Batchnummer ska alltid anges i biverkningsanmälan

Lista över bioteknologiskt framställda läkemedel finns på Läkemedelsverkets webbsida

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Hantering av narkotika

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Hantering av narkotika

Den lokala rutinen för läkemedelshantering angående hantering av narkotiska läkemedel ska beskriva:

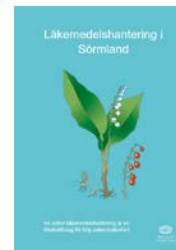
- Hur förbrukningsjournal förs över narkotika, förteckning II-V
- Hur ofta narkotikakontroll sker, hur det dokumenteras och vem som ansvarar för inventeringen
- Hur kassation av narkotika ska göras och dokumenteras
- Hur och till vem avvikelser rapporteras.

Signaturlista (då manuell signering sker i förbrukningsjournal) ska bevaras enligt gallringsplan/dokumenthanteringsplan.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Läkemedel och miljö

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Läkemedel och miljö

Hur kan vi minska miljöbelastningen vad gäller läkemedel?

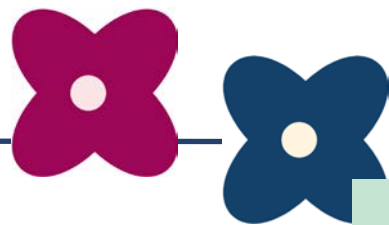
Minska kassationen

Beställning efter behov

Välj rätt förpackning och styrka

Sätta ut läkemedel som inte längre behövs

*Även kasserade
läkemedel ska
förvaras oåtkomligt för
obehöriga!*

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

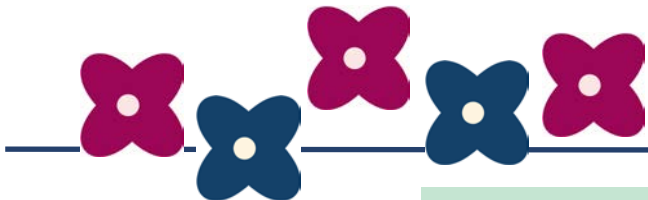
Naturläkemedel

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

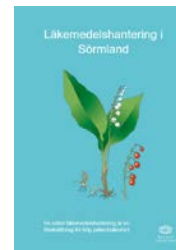
Naturläkemedel – interaktionsrisk!

- Johannesört och warfarin: Koncentrationen av warfarin kan minska, vilket kan leda till utebliven effekt
- Johannesört och antikonceptionella medel (p-piller): Minskar plasmakoncentrationerna av orala antikonceptionella medel, vilket ökar risken för genombrottsblödningar och oönskad graviditet
- Ginko biloba och omeprazol: Koncentrationen av omeprazol kan minska markant.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

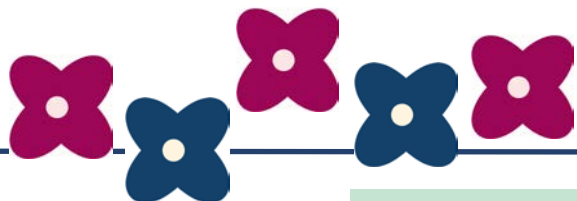
Naturläkemedel

I samband med läkemedelsgenomgång ska användningen av naturläkemedel/växtbaserade läkemedel identifieras och efter bedömning av ansvarig läkare ordinerar i läkemedelslistan.

För personer där ansvaret för läkemedelshandlingen överförs till sjuksköterska kan naturläkemedel/växtbaserade läkemedel inkluderas. Förutsättningen är att ordination gjorts av ansvarig läkare.

REGION
SÖRMLAND

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Dosjustering av sjuksköterska – Nytt

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Dosjustering av sjuksköterska

- Dosökning/dosminskning/uppehåll i behandling
- God och säker vård
- Utgå från patientens mål och mätvärden för att nå uppsatta behandlingsmål

I Region Sörmland:

- De lokala programområdena (LPO) föreslår
 - vilka läkemedel
 - vilken kompetens som krävs
- Verksamhetschef/motsvarande
 - bedömer kompetens
 - Ger ett uppdrag
- Beslutet omprövas och förnyas årligen.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Palliativ vård

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Palliativ vård eller Vård i livets slutskede

Palliativ vård

hälso- och sjukvård i syfte att lindra lidande och främja livskvaliteten för patienter med progressiv, obotlig sjukdom eller skada och som innebär beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt organiserat stöd till närstående

Palliativ vård i livets slutskede

palliativ vård som ges under patientens sista tid i livet när målet med vården är att lindra lidande och främja livskvalitet

Enligt Socialstyrelsens termbank

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Palliativ vård eller Vård i livets slutskede

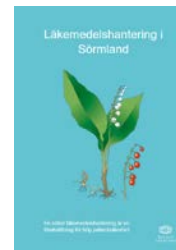
Alla ordinationer ska dokumenteras i läkemedelslistan i patientens journal/Pascal

Brytpunktssamtal genomfört av läkare. Dokumenteras i patientens journal.

Muntlig akut ordination ska dokumenteras

- av mottagande sjuksköterska i patientens journal, omgående
- av ordinerande läkare i patientens journal, senast nästkommande vardag.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Bra länkar

- [Läkemedelshantering Samverkanswebben](#)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården; [HSLF-FS 2017:37](#)
- [Vårdhandboken](#)
- [Vem får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården?](#)
- [Läkemedelsverkets databas med biologiska läkemedel](#)
OBS! Scrolla ner på sidan så kommer du till listan!

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Tack för oss!

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Inkommen fråga:

Hur ska dokumentation av vaccin i kommun ske?

1/2

- Sjuksköterska i kommun ska alltid dokumentera utförd vaccination i kommunens journal
- Vid vaccinering av säsongsinfluensa har kommunerna olika lösningar i överenskommelse med respektive vårdcentral.
 - Vissa kommuner registrerar själva i Svevac. Andra kommuner lämnar underlag till vårdcentralen som sköter dokumentationen.

Kontakta kommunens Medicinskt ansvariga sjuksköterska för rutin i respektive kommun!

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500

Inkommen fråga:

Hur ska dokumentation av vaccin i kommun ske?

2/2

- Vid covid-19 vaccinering har mobila team från vårdcentralerna åkt ut till Särskilda boenden (SÄBO). Sekreterare från regionen har följt med för att ansvara för dokumentation i Svevac och NCS Cross.

Frågor via sms: 070 – 903 204 1500